

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztőnk háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁLNÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ARAK VIDÉKEN:
Egész évre 15 korona. Nyolc évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " " Egy hónapra 1 " 20

A Kárpátokért

A Kárpátokban vívott téli harcok rettenetes izgalma megtisztultan tükröződik vissza abban a lélekemelő mozgalomban, mely most a dicsőséges harcok eldőltevel hálásan jóvá igyekszik tenni azt az embertelen pusztulást, amit ott az orosz hordák földézttek. Egyesek és testületek jelentkeznek, hogy akik e pusztulásban annyit szenvedtek helyettünk és hajléktalanokká, koldusokká váltak, visszakapják tüzhelyüket és legalább ennyiben részesüljenek kárpótlásban a kiállott megpróbáltatásokért.

Büszke örömmel jegyezzük föl és dicséreljük egyeseknek és testületeknek ezt az akcióját, őszintén bevalljuk azonban, hogy ez a büszke öröm semmiesetre sem volna zavartalan, ha csupán egyeseknek és testületeknek felbuzdulása maradna. Azok a falvak ott fenn a Kárpátokban, amelyek romokba dőltek és üszökké váltak és szerencsétlen lakosságuk, melynek a tönk és földönfutás jutott osztályrészül, — a nemzet egészének szánt csapást fogták föl. Az erkölcsi egyensúly a maga és teljes egészében tehát csak úgy állhat helyre, ha a romok restaurálását s a könnyek felszárítását is a nemzet egésze teszi magáévá és váltja valóra. Jól tudjuk, hogy a nemzet áldozatkészsége ez iszonyu háború hosszú tartama alatt és roskadásiig megsokasodott igényeivel szemben egy pillanatra sem szeggett határt s önként halmozott áldozatot-áldozatra. Am a kárpáti falvak romjainak és lakosságuk nyomorának látása két kézzel markol a részvétünkbe és érezteti velünk, hogy bármennyit is áldoznánk, mégis mindig hátrányban vagyunk azokkal szemben, akik a föld színével egyenlővé tett kárpáti falvakban minden egyebüket elvesztették, éppen csak még a nemzet együttérzésében és áldozatkészségébe vetett bizalmukkal melengetik magukban az életkedvet.

Ezeknek a szerencsétleneknek ebben a bizalmukban nem szabad csalódnunk. Nemcsak maguk miatt, akik az elképzelhető legtövissebb emberi kálváriát már ugyanis megjártak, hanem főleg magának a nemzetnek érdekében, amely nem tétezheti közönnyel ezt a rombolást, amit saját véreinkre az ellenség barbárizmusa hozott.

Éppen ezért teljes megnyugvással nézünk elébe a megindult segítő mozgalom végső eredményeinek. Anélkül, hogy a hazafias érzéseinkre már betáblázott tömérdek jótékony cél a legese-

kélyebb megrövidülést szenvedné, a nemzet nagyja és apraja, gazdagja és szegénye egyaránt versenyre kel, hogy leróhassuk nagy tartozásunkat a magyar Kárpátok iránt, amelyek hatalmas védőbástyáink voltak a legádázabb ve-

szedelmek között s amelyek örökön hirdetői lesznek a magyar hazaszeretnek, hogy védő bércsei közül hálás önmegbecsüléssel el-takarított mind a romot és üszköt és fölszárította az utolsó könnyet is.

Kownó elesett

Németek erős védelem dacára rohammal vették be. — 400-nál jóval több ágyu

Berlin, augusztus 18.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Kownó vára összes erődjével és megszámlálhatatlan hadianyaggal együtt, köztük jóval több mint 400 ágyuval ma éjszaka óta a németek birtokában van. Várat legszívósabb védelem dacára rohammal foglalták el. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Elsüllyesztett angol cirkáló

Londoni City bombázása

Berlin, augusztus 18.

Aug. 17-én este tíz órakor egyik torpedóhajtánknak 5 naszádjára utlandi nyugati parton a Horus-riffi világító hajó mellett megtámadott egy angol modern kis cirkáló és nyolc torpedózúzó. A cirkálót és egyik angol torpedózúzó torpedó lövésekkel elsüllyesztette. A mi haderőnk nem szenvedett semminemű vereséget.

Tengerészeti léghajóink 17-ikéről 18-ikára virradó éjjel ismét megtámadta Londont. Londoni Cityt és Themse-menti fontos telepkeket bőségesen bombáztuk, amely bombázás megfigyelés szerint jó eredménnyel járt. Ezenkívül gyártelepekre és olvasztóművekre sikerrel bombákat dobtak. Léghajók erős lövetésük ellenére nem sérültek meg és mindannyian visszatértek.

Behncke.

Hiábavaló municiópazarlás a Dardaneláknál

— Török hivatalos jelentés —

Konstantinápoly, aug. 18.

Főhadiszállás jelenti: Dardanellel-fronton augusztus hatodika, illetve hetedike óta ellenség öt újlag partraszállított hadosztályt vetett harcba, hogy állásainkat elfoglalja. Csapataink hősiesség ellenállása és ellentámadása következtében ellenség, bár csapatainak felét elvesztette, eredményt nem ért el és nem tud tovább jutni a tengerpart lejtőjénél.

Augusztus tizenötödikén ellenség támadását Inafard közelében ellenség tetemes vesztesége mellett visszavertük. Egy hadnagyot és több közkatonát elfogtunk, két gépfegyvert és nagy tömeg puskát zsákmányoltunk. Csapataink most mindenütt ellenséges állásokon uralkodó pozíciókban vannak. Tüzérségünk Iriburna előtt eltalált

egy ellenséges torpedónaszádót, amely égő állapotban eltávozott. Sedil-Bahnál a jobbszárnyon két-három méternyire ellenséges lövészárk előtt egy aknát robbantottunk fel úgy, hogy egy bombavetőberendezés és a drótsövények elpusztultak. Ellenség egész éjszaka tüzelést folytatott, de egészen eredménytelenül pazarolta municióját. Többi arcvonalon semmi jelentős sem történt.

A német Varsóból

A Visztula három hidja, amelyet az oroszok el akartak pusztítani, mint most kitűnik, csak jelentéktelen mértékben sérült meg, úgy, hogy a közlekedésalig szenved akadályt.

A német katonai kormányzóság átvette a bécs—varsói vasut és a kalisehi vasutak üzemének igazgatását.

Az üzletek és kereskedések tulajdonosai eltávolítottak üzleteik-

ről minden orosz felírást.

Kakovski római katolikus érsek pásztorlevélben hívta fel pásztormegyéjének papságát, hogy minden körülmények között maradjanak meg helyükön.

Amikor az oroszok Pragáról bombázták Varsót, az ágyugolyók egyike megölte Laskowka színésznőt.

Hogy esett el Iwangorod?

A „Magyarország” haditudósítója írja:

Radomon és az oroszok által elhamvasztott Novo-Alexandrián keresztül, amelynek mintegy ezer háza közül alig harminc maradt épen, Iwangorodba érkeztem, amelyet három nappal előbb végleg elhagytak az oroszok. A harcok a nevezetes Visztula-menti várát a következőképpen folyták le: Miután az oroszokat Woyrsch és Kövess hadseregei július 20-án kiszorították Radomból, koncentrikusan visszavonultak Iwangorod felé, hogy az ott levő két hídton átkelhessenek a Visztulán. A vár főereje nem a tulajdonképpeni erődök körzetében állt, hanem a háború folyamán kiépített, nagy kiterjedésű előállásokban. Az erődök az ötvenes évekből valók s jórészt földáncokból és vályogokból készültek, modern tüzérséggel szemben tehát csaknem védtelenek. A citadella még öregebb husz évvel. A vár körül ennél fogva 10—15 kilométer távolságban egy új erődöt építettek, amelyet eleget erősnek vélték az oroszok a Visztulán való fontos átkelési pontok védelmére. Augusztus 1-én a várvédők s a közben előrenyomult Kövess-féle hadsereg között megkezdődött az ismert áttörési harc Sloviki-Nove mellett, pár kilométernyire délre az Iwangorod alatti nyugati irányban folyó Visztulától.

Az erős állásokat teljesen legázolták, úgy, hogy az oroszoknak még arra sem maradt idejük, hogy az előre elkészített második állásukba Klasztorna-Wola mellett, két kilométernyire távolabb keletre vonuljanak vissza, hanem nyomban a Visztula tulsó oldalán levő nyugati erőd nagyon is kétséges védelme alá helyezkedtek. Kövess tábornok gyors közbelépése az előállások remélt ellentálló erejét az első rohamnál megtörte. A vár további sorsa gyorsan haladt a vége felé. Délkelet felől sietve jött József Ferdinánd főherceg hadserege és a teljes bekerítéssel fenyegette az oroszokat, akik jobbnak látták ezt nem bevárni, mint-hogy az ócska erődöket néhány óra alatt romokba lőtte nehéz tüzérségünk.

Az augusztus 3-ról 4-re virradó éjszakán a Visztula nyugati partján a hidak és az erődök a levegőbe repültek, 8-án hasonló sors érte a keleti oldalon levő erődöket, a nagy kiterjedésű citadella pedig összes készletével és nagy munició raktáiraival a lángok martaléka lett. Az oroszok 9-én kelet felé vonultak el, miután előzőleg a körülvevő falvakat nagyrészt felgyújtották s a lakosságot is magukkal hurcolták. A Baranov felé vezető uton észrevették a veszélyt, amellyel József Ferdinánd főherceg gyorsan előnyomuló serege fenyegette őket s minthogy az út már el volt vágva, nyilvánvalóan mellékutat törtek maguknak északkelet felé. Ugyanazon a napon, augusztus 9-én hajnali két órakor a Kövess-hadsereg elővédje átkelt a Visztulán s nyomban megkezdte az üldözést, amely — mint ismeretes — azóta mesés gyorsasággal folyik.

Egy tengeralattjáró elsüllyeszésének körülményei

Az „U III” nevű magyar és osztrák tengeralattjáró elsüllyesztéséről a következő jelentés érkezett Rómába:

Augusztus 13-án reggel az „U III” megtámadott az alsó Adrián egy olasz segédcirkálót, amelynek sikerült a tengeralattjáró két kilótt torpedója elől kitérni. Az olasz segédcirkáló erre nekirohant a tengeralattjárónak és megrognálta, de elsüllyeszteni nem sikerült. Ekkor egy torpedózúzó-flotillát bíztak meg, hogy üldözze a megsérült magyar és osztrák tengeralattjárót. A flottillában ott volt a „Bisson” nevű francia torpedóromboló is. Aug. 13-án reggel a „Bisson” ráakadt a megsérült tengeralattjáróra és ágyulóvésekkel elsüllyesztette. A „Bisson” mentette meg és ejtette foglyul az „U III” helyettes parancsnokát és 11 emberét.

A görög kabinet lemondott

Athén, aug. 18.

A görög válság elérte tetőpontját. Gunaris miniszterelnök ma délelőtt beadta lemondását. A kabinet lemondását — mint beszélük — a király elfogja fogadni.

Amerikai hangok a béke mellett és a fegyverkvitel ellen

New York, aug. 18.

A Wolff ügynökség külön tudósítója jelenti szikratáviróval: A „New York American” nevű Hearst-csoportbeli lap kongresszusi és egyéb mértékadó körökből számos kijelentést közöl, amelyekben a nyilatkozók amellelt foglalnak állást, hogy a semleges államok ligát alkossanak a semlegesek jogainak megvédésére és a béke helyreállításában való közreműködésre és egyuttal állást foglalnak amellelt is, hogy a fegyverkviteli tilalmat mondják ki. Vezérekében a „New York American” apelál Wilson elnökhöz, hogy személyes és hivatalos befolyását a fegyverkvitel beszüntetése érdekében vesse latba. A lap, amerikai cégek hosszabb jegyzékét közli, akik

összesen 139 milliónyi hadimegrendelést visszautasítottak. Kérkedéssel megállapította a lap, hogy folyton nő azoknak a száma, akik hadimegrendeléseket visszautasítanak, nehogy a háborút meghosszabbítsák.

A francia hadügyminiszter lemondott

Genf, aug. 18.

Az ideérkező párisi lapok szerint Millerand francia hadügyminiszter lemondott. A miniszter lemondását azokkal a támadásokkal hozzák összefüggésbe, melyek az utóbbi időben a hadügyminisztert több oldalról érték.

Szaszonow lapja Románia ellen

Bukarest, aug. 18.

Pétervárról jelentik: A „Birseviya Vjedomoszti, Szaszonow újságja, hevesen megtámadja Románia politikáját. Az orosz lap közli, hogy a francia és angol követ újabb lépést tett Bratianunál és óva intette attól, hogy az entente számításait megzavarja. A két követ a „Birseviya Vjedomoszti” szerint figyelmeztette a miniszterelnököt, hogy Románia érdeke forog kockán s azzal fenyegetődött, hogy a négyesszövetség el fogja zárni a Dardanellákat Románia elől, ha az entente ellen bármilyen lépést is tesz.

Szerbia végleg az entente ellen fordul

Bukarest, aug. 18.

A ma ideérkezett szerb kormány félhivatalos lapja, a „Szamoprava” nagy szenzációt hozott. A lap hivatalos közleményben tudatja, hogy a szerb kormány az entente ajánlatát véglegesen visszautasította.

A kormány félhivatalos lapja hosszú okfejtéssel kíséri álláspontját, majd kijelenti, hogy a szerbek sohase engedhetik át Macedóniát a bolgároknak.

Most már Szerbia is az entente ellen fordult, a négyes szövetség már nem dicsekedhetik barátokkal a Balkánon.

Szerbia lemond Macedóniáról

Szófia, aug. 18.

Görögországnak az entente-jegyzék elleni tiltakozása nem lepett meg senkit. Mint feltétlenül megbízható forrásból jelentik, Szerbia kerülő uton hajlandónak nyilatkozott lemondani az egész ugynevezett nem vitás területről, beleértve Monasztir, Prilep, Ochrida, Istip és Kocsana városokat és átadni őket Bulgáriának.

A szerb félhivatalos „Szamoprava”, mely nem sokkal ezelőtt még kéréstelennek mutatkozott, az augusztus 14-iki számában annál engedékenyebb hurokat peng és azt hangoztatja, hogy az entente javaslata nagy megtiszteltetés Szerbiára nézve. Szófia mértékadó körök Szerbia e hirtelen színeváltozását egyszerűen időny-

rési politikának tekintik. Radoszlavov biztosította az ellenzéki vezéreket, hogy Bulgáriának egyelőre nincsenek agresszív szándékai Szerbia ellen.

Szinesbőrűek az olasz fronton

Luganó, aug. 18.

Az olasz sajtó feltűnő lelkesedéssel hangoztatja azt a kívánságot, hogy a monarchia ellen a Szomáliak-félszigetéről és Erythraeából való szinesbőrű gyarat csapatokat kell hárba vinni. Valószínű, hogy Olaszország a franciák példáját követve, nem mulasztja el ezt a segítőforrást igénybe venni, noha a „Giornale d'Italia” nemrég még azt vitatta, hogy a japánok az európai háborúba való beavatkozása Európa méltóságát sérti meg.

Uj osztrák-magyar hadiküldetés

Budapest, aug. 18.

Öfelsége Tisza István gróf miniszterelnökhöz intézett kéziratában bejelenti, hogy „polgári hadi érdemkereszt” elnevezéssel hadi érdem alapít, a háború alatt a polgári téren önfeláldozó odaadással teljesített kitűnő szolgálatok elismeréséül,

A kownói diadal fontossága

A háboruban mindenik hadviselő félnél olesó az emberélet, de bizonyára egyiknél sem oly olesó, mint az oroszoknál. A nagy birodalomban még békeidőben sem sokra becsülik a muzsik és munkás életét, hát még háborúban. Az embervesztés, ha csak nem rug százezrekre, nem fáj tehát túlságosan az orosz hadvezetőségnek, de azt a csapat, amelyet Hindenburg seregei mértek ma az orosz hadseregre, annál súlyosabban érzik. Nem emberben van most hiány az orosz hadseregnél, hanem ágyuban és löszerekben és a németek éppen az orosz hadseregnek ezt a legsebezhetőbb részét támadták meg. A mazuri csatában szenvedett vereséghez hasonlítható csak az a csapás, amelyet a németek ma Kownónál mértek az oroszokra. A mazuri csatában 100 000 embert és 150 ágyut vesztettek az oroszok. A foglyok száma ehhez képest ma jelentéktelen, de a hadizsákmány messze fölülmulja még a mazuri diadal eredményeit is.

Nem kevesebb, mint 240 ágyut vettek el várostrom közben ma az oroszoktól. A katonák ezreit áldozták föl az oroszok az utóbbi időkben azért, hogy egy-egy ágyut megmenthessenek, tehát egyszerre 240 ágyu elvesztése egy egész nagy hadsereg elvesztésével ér föl.

Csak akkor lehet ennek a veszteségnek az óriási jelentőségét fölismerünk, ha visszagondolunk az utolsó hetek harctéri távirataira. A szövetségesek leghevesebb előnyomulásaik közepette, amikor az oroszokat meglepve, sok ezer harcost fogtak el, alig egy-két ágyut

zsákmányolhattak. Az oroszok idejekorán visszavonultak féltett fegyvereikkel a legkisebb veszedelem esetén is. Es most egyszerre 240 ágyut vettek el az oroszoktól. Egy pillantás a térképre, még jelentősebbnek tűnteti föl a németek zsákmányát, mint aminőnek a jelentés átolvasásakor láttuk. Kownó fontos vár, de korántsem ér föl Varsó, Iwangozod vagy Brest-Litovszkkal. Nagyon valószínűtlen tehát, hogy csak néhány elesett erődjében ennyi ágyu lett volna állandóan. Kownó nem fekszik a fő vasutvonalak mentén, tehát még valószínűlenebb, sőt szinte kizárt, hogy az oroszok akár Varsótól, akár Brest-Litowsk-ból vagy egyáltalán a lengyel harctérről való visszavonulásuk közben helyezték volna el ideiglenesen az ágyukat. Kownó délre van Rigától és nyugatra mindössze 70 kilométer onnan a német határ, keletre ellenben Oroszország belsejével szabad közlekedése van, amelyet a németek eddig nem fenyegethettek. Minden valószínűség és Kownó fekvése amellelt szól tehát, hogy az oroszok innen egy nagy offenzívát terveztek a lengyel vereségek ellensúlyozásául Németország keleti része ellen, ahova már tevaly is betörttek, vagy a Kurlandot elfoglaló Hindenburg sereget akarták támadni és a németek váratlan nagy győzelme egy nagyszabású orosz haditervet zavart meg vagy tett semmivé.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Aug. 19. Csütört. Róm. kath. és Protest. Tuluzi La. Görög-orosz aug. 6. Ur sz. vált. Nap kel 4 óra 59 percek, nyugszik 7 óra 06 percek.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognozís: meleg, száraz. Déli hőmérséklet: 25-2 C° fok.

— A király születésnapján. 18-án délelőtt 9 órakor. hálaadó istentisztelet volt a belvárosi róm. kath. templomban. Kayser Lajos apátplébános misét mondott fényes papi segédlettel, melyen a makói állami, megyei és városi hatóságok testületileg jelentek meg.

— Rokkant hadifoglyok kicserélése. Koppenhágából jelentik: Torneába a német, osztrák és magyar rokkant hadifoglyoknak orosz rokkantakkal való kicserélése során 69 német és 191 osztrák és magyar rokkant érkezett. Haparandából jelentik: A tegnapi este érkezett német, osztrák és magyar rokkant hadifoglyok szomorú dolgokat mondtak el az orosz orvosi személyzet tehetetlenségéről. Sokan a sebesültek közül tizennégy nap mulva kapták az első kötést. Azonkivül a könnyű lövésű sérüléseknél is rögtön amputálták a sebesülteket. Egy magyar katonát Galiciában egy tábori kórházzal együtt került az oroszok kezébe. Már a javulás útján volt, midőn egy orosz orvos aki megvizsgálta, elrendelte, hogy mindkét lábát amputálni kell, s ez meg is történt, bár sebesülése könnyebb természetű volt. Maguk

az orosz katonák is tiltakoztak az orvosok eljárása ellen. Még Moszkvában volt a kezelés a legjobb, bár itt is nagy volt a gyógyszerhiány. Elsősorban jód és chloroform nem volt. A vidéki kórházakban, természetesen, még rosszabb volt a helyzet.

— Nő — mint segédjegyző. Nagyváradról jelentik: A tenkei főszolgabíró pályázatot hirdetett a kisházai körjegyzőség segédjegyzői tisztségére. Az állásra egy férfit pályázó sem jelentkezett, ellenben pályázati kérvényt adott be egy nő, Szabó Margit, aki kereskedelmi iskolát végzett. A főszolgabíró Szabó Margitot ki is nevezte és így ő az első nő az országban, aki segédjegyzőséget kap.

— Motoros eke bemutatása Tápíószelén. A világháború rengeteg embert és állatállományt vont el a mezőgazdaságtól, úgy hogy az őszi szántáshoz az idén ijésztően kevés nemesak a béres, de még inkább az igavonó állat. A szántást tehát gézekkel, vagy traktoros ekékkel kell az idén nagyrészt elvégezni. A gőzekegyarak azonban a folyó évben nem tudnak már gépeket szállítani és igen korlátozott a rendelkezésre álló traktoros szántógépek száma is. Ezeket mérlegelve, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével karöltve motoros eke bemutatást rendez. A bemutatás augusztus hó 20-án, pénteken tartatik meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mintagazdaságában Tápíószelén. A bemutatandó motoros eke főleg közép-birtokosok részére való. A motoros ekeszerkezet Svédországban készül, amelyet a gyár Németországban a folyó évben vezetett be és ott máris nagy elterjedésnek örvend.

— Ipari fogolytáborok létesítése. A közös hadügyminiszter a monarchia mindkét államában egy-egy fogolytáborot kíván létesíteni kizárólag ipari hadifoglyok részére. Magyarországon az ipari fogolytábor valószínűleg a főváros környékén fogják felépíteni. A foglyok munkajárékának kihasználására megengednék, hogy a fogolytáborokon belül műhelyek létesítenek, amelyeknek főszerepéről és vezetőiről a pályázó vállalkozóknak kellene gondoskodniuk. A műhelyépületekért és a hadifoglyok kiállításáért a vállalkozó foglyonként és naponként bizonyos térítmenyt fog fizetni. Azok a vállalkozók, akik a fogolytáborban ilyen műhelyt óhajtanak létesíteni, ajánlatukat a közös hadügyminiszterhez címezve, véleményezés és továbbítás végett a magyar kereskedelmi minisztériumhoz adják be. A kérvényben részletesen ismertetni kell a vállalat célját, terjedelmét, berendezését és ajánlatot kell tenni a fizetendő térítmenyre is.

— Két milliónál több a hadifoglyunk. A „Frankfurter Zeitung” összegezi Németország és a monarchia hadifoglyainak számát s a lap szerint azok meghaladják a két milliót. Orosz 1,654.000, angol, francia, belga 300.000, szerb és montenegrói 52.300. Az oroszoknak több mint fele a gorlicei áttörés óta került fogságunkba.

— Rendőri hírek. A rendőrségnél egy férfi kabát és egy pénztárcában talált pénz őriztetik, tulajdonosa átveheti. — Folyó hó 15-én az Eötvös-utcaól Az Arad-

csanádi állomásig vezető úton elveszett egy női duplé arany nyaklánc 5 kis csüngővel, megtaláló a rendőrséghez hozza be. — Vármegeyházánál 8 nap óta 2 liba őriztetik gazdátlanul, tulajdonosa kelendő igazolás után a rendőrségnél átveheti.

— Az utolsó két nap a moziban. Az uránia pénteken 20-án és vasárnap 22-én fejezi be mozi előadásai sorozatát a Hollósy Kornélia színházban. Hogy a közönségben jó és maradandó emléket hagyjon, gondoskodott az igazgatóság olyan kiváló műsorról, amely elfogja ragadtatni a közönséget. Pénteken és vasárnap délután és este más-más slágerek egész sorozatát szerezte meg az igazgatóság. Pénteken kerül bemutatásra: „Az ő jó hírve” sláger. „Háborus híradó” A legújabb eredeti harctéri felvételek. „Kaland a nagy városban” „Új pénzszerkevény” „Eltűnt nagybácsi” humorosak és „Az alpesi muló órák” dráma 3 felvonásban. A közönség megint elradadtatással fog távozni a moziból és sajnálni fogja, hogy egy ideig szünetelni kénytelen a mozi. Teret kell engedni a Nádasy új színtársulatának.

Lesz-e télre szén?

A kormánynak abból az intézkedéséből, hogy a tüzfakészletek összeírását és bejelentését rendelte el, arra következtetnek, hogy a tüzelőanyagokban beállható hiányokat lehet várni. Az bizonyos, hogy egyes erdőüzemek és tüzfatermelési telepek üzemüket a munkáshiány folytán megszüntették, mások pedig lényegesen redukálták s a már korábban felhalmozott készleteket bocsájútták forgalomba, amennyire a szállítási viszonyok-képest lehetséges. Azonban hozzáértők ítélete szerint sem a munkáshiány, sem a vasúti szállítási nehézségek nem eredményezhetnek elviselhetetlen drágulást, ha a kormány és a városok hatóságai már előre gondoskodnak róla, hogy lehetetlenné tétessék a lakosság kiuzsorázása. Mindenek előtt már most meg kell állapítani a tüzelőanyag árát, nehogy lelkiismeretlen spekulánsok nagy mennyiséget felhalmozván elvonják a forgalomból, arra az időre várva, amikor a tüzelőfa hiánya miatt olyan áron adhatják el, amilyen áron nekik tetszik. A munkáshiányon pedig olyként lehet segíteni, mint ahogy a malmok és egyéni élelmi üzemeknél vagy a bányáknál segítettek, ahol a katonaköteles munkások egy részét meghagyták az üzemnél.

A szénkészletet és a széntermelést illetően a helyzet a közép-ponti hatalmakra, igen kedvező. Nemesak Németországnak és a monarchiának szénbányái vannak érintetlenül a kezünkön, hanem nyugati Oroszországban híres szénbányák jutottak a német hadak frontja mögé s e szénbányákban semmi kárt sem okozott a visszavonuló orosz sereg, kisebb telepeken ha romboltak is, ezeket a rombolásokat már helyreállították. Így zavartalanul folyik az üzem Dombrova és Szosznowice bányáiban, ahol békeidőben huszezer

bányász csákányozta a szénét.

Azonkívül a közép-ponti hatalmak kezére jutottak Belgium összes szénbányái, a híres francia szénbányák legnagyobb része az északi kerületekben. Széninség tehát a bányáüzemeket illetően se nálunk, se a németeknél nem állhat be, annál súlyosabb lesz azonban a helyzet Franciaországban, mert ott a számbajöhető széntermelő vidékek már tavaly szeptember óta német kézen vannak, a készletek a tél folyamán elfogytak s most Franciaország lakossága arra a szénre lesz utalva, amelynek Angliából való szállítása elkerüli a német buvárhajók támadását. Már olvashatunk is táviratokat, amelyek arról szólnak, hogy a francia kormány a szükséges szénmennyiség biztosítása végett Angliához fordult.

Katonáink kosztja

Sok mindenről van szó a harctéri tudósításokban, csak a tábori szakácsokról nem igen szoktak megemlékezni, pedig ők is megérdemlik, hogy elismeréssel emlegessék nehéz munkájukat. Ha a csapat harcban van, messze marad tőle a tábori konyha, melyet a bakahumor „gulyás-ágyu”-nak nevezett el.

A szakácsok, míg a katonák a lövészárkokban pusztítják az ellenséget, a jó fedezékben, reggel 8 óra óta főzik az ebédet. Előbb reggelire való feketekávé főztek s ezt sietve osztották ki még a támadás előtt a legénység között. Utána vízzel mentek s a húst főzték. Fő a jó hus, de azok, kiknek szánták, lövöldöznek, folyton lövöldöznek és jaj annak, aki a kellelénél csak egy kevéssel is feljebb dugja a fejét. Három-négy száz lépésre az ellenségtől egy ily kidugott fej nagyon is jó célpont arra, hogy valamelyik mesterlövő eltalálja. Ilyenkor az estét kell megvárni, sokszor pedig éjjelre jár az idő, amikor az első sorbeliek megkapják ebédjüket.

Gyakran az is megtörténik, hogy egy szakasz éppenséggel különvált, — ha például oldalvé dül küldték ki, — az ehhez vezető út még hosszabb és nehezebb. Mielőtt a lövészárkok rendszeren ki nem épülnek és a hátrafelé való közlekedés lehetővé tételére végett a futóárkokat ki sem ásták — mindez több éjszakára terjedő fáradságos munka — szó sem lehet az idejében történő rendszeres ételmezésről.

Az ételt rudakon függő bádoggüstökben viszi két-két baka előre a csapathoz. Hogy kell vigyázni, hogy a levest ki ne öntsék és milyen veszedelmes az utjuk! Gyakorta térdre csuszva, vagy hasukon mászva hordják előbbre az üstöket éhes bajtársaikhoz. Nem egy el is esett már közülök. Hány üst tartalma loccsant már szét, mert golyó talált bele s hasztalan maradt a kínos fáradság. Ezek a menázcipelők is éppen olyan hősök, mint a szuronnal merészen támadók s megérkezésükkor ismételtlen lelkes éljenzéssel és tapsolással fogadták már őket, ők pedig büszkék voltak erre az elismerésre.

— Egy ízben — beszélt egy tiszt — 1200 lépésről láttuk őket felénk közeledni. Örömtől ragyo-

gott az arcunk, hogy végre hozzánk jut a régóta sóvárogva várt eledel. Am még egy teljes óra kellett embereinknek, hogy a tüzelés közepette, időnként rövid pihenőket tartva hozzánk érjenek. Már csak pár lépésnyire voltak tőlünk s örömtől ragyogó arccal, a parancsnok dicséretét remélve, gyors futólépésben akartak hozzánk sietni. Az ellenség, mely mozgásunkat a hold világánál észrevette, éppen akkor árasztotta el állásainkat rettenetes tüzzel. A két ételhordó holtan esett be fedezékünkbe. Közvetlenül céljuk elérése előtt érte utol őket a hősi halál s fagyasztotta ajkukra utolsó mosolyukat.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmel.

(974)

103. fejezet.

Márta halála.

— Ön igazolta magát. Ön mehet! Csak arra kérem, osszassa szét a tüntető tömeget és küldje haza hivat, nehogy csoportosulások vagy egyéb más éjjeli rakoncátlankodások által a városban a szabad közlekedés megnehezítve legyen.

— Tehát szabad vagyok? kérdé Del-Monte nem minden guny nélkül.

— Ön mehet, gróf ur! Bocsássá meg, hogy ilyen kellemetlenséget okoztak önnek.

Del-Monte gróf meghajtotta magát és eltávozott. Amint kilépett a kapuból, a nép dörgő éljenzéssel fogadta. Mindjárt utána kilépett Márta.

A gróf megragadta kezét s így szólt:

— Kiszony, kegyed derekasan megálotta helyét. Ugy vallott, amint tudja. Egyebet nem is mondhatott, erre elvoltam készülve. Csak egyet sajnállok, azt t. i. hogy kegyed elhagyta kastélyomat, ahol teljes biztosságban érezte magát.

Majd a tömeg felé fordulva, így szólt:

— Uraim, a rendőrség nekem igazságot szolgáltatott! Nagyon köszönöm, hogy értem sikra szálltatok. Most már minden rendben van, oszlatok szét és keressétek fel házi tüzhelyeteket.

A zavargók harsogó evvivák között vonultak el a rendőrségi épület elől.

Márta izgatottan fordult Del-Monte grófhöz:

— Még mindig nem látta atyámat? Nem hallott róla semmit?

— Sajnos, erről igen keveset mondhatok! Válaszolt Del-Monte. Édes atyja megfoghatatlan okból nyilván irányt változtatott és még mindig nem ért ide. De nem értem, miért marad azoknál a komédiásoknál, holott nálam jobb helye lenne. Méltóztassék velem jönni!

— Oh nagyon köszönöm! Ezt most már nem tehetem!

— Miért nem? A kinél lakik, az bizonyára nem fog megnehezíteni önre, ha más és jobb helyet keres magának.

(Folyt. köv.)

HÁZELADÁS.

Honvédban, az orosz-temető háta mögött, Kovács Antal bormérésével szemben, Túr-utca 1. szám alatti házam, (teljesen újonnan épült) és Bethlen-utca 11. sz. házammal egy te'ken fekszik, akár együtt, akár feliben szabadkézből örök áron eladó.

Értekezhetni lehet:

KARDOS ANTAL
tulajdonossal a fenti szám alatt.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható érzéltálmatlan szer, szeplő, májfoltt, ar- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Az apróságok 10% ártámadás ellenében kifizetve.

Mindenféle

marhákat, vágókat, fias tehenet, ökröt, tinót, csikót és üszöket vásárol

SEMANN JOZSEF,
értekezhetni Iritz Miksánál.

**Géptisztításhoz
való rongyot keres
megvételre a
Makói Független Ujság
nyomdája.**

Hőseink arckép albumába még mindig veszünk fel fényképeket

Labápoláshoz! Izzadás ellen!

A mostani világháboruban a nagy fáradalmak között harcosaink áldása

1 tubus
1-50

Pára-pasta

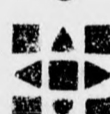
1 tubus
1-50

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test (láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrkeményedés képződését és bevált óvszer az összes bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogeriájában, Fötér.

Tábori postacsomagban küldhető

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szívt gáz

és benzinmotorok. ::

Cséplogamiturák benzin és nyersolajlokomobillal. Benzines magánjárók.

Meglepő újdonság!

Nyersolajmotorok
keresztfejvezetékekkel.

Gallert Ignác és Társa memők
iroda

Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.
Saját érdekében kérjen! Italanul árajánlatot
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek!

Kitűnő

mangolica süldők

vész és orbánc ellen be vannak oltva kaphatók:

Semann Józsefnél,
megtekinthető IRITZ MIKSÁNÁL.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek:

Rovatos ivenk,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett müintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbhtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hirlapok,
Doktori
értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.